

Státy se udržují myšlenkami

„Státy se udržují myšlenkami, ze kterých vznikly“ - nevím jistě, čím je to výroky; myslím, že jej vyslovil také TGM. Spojené státy americké založili evropští vystěhovalci, kteří toužili po náboženské a lidské svobodě. Amerika nese dodnes pečeť jejich étosu. Pokud paní Daniela Dvořáková mluví o rozkladu našeho státu, pak jde v podstatě o rozklad duchovní, resp. mravní. Na tom se konečně shodne řada lidí - těch duchovně založených.

Mezi ekonomy je však řada těch, kteří smýšlejí jinak. Stát by se měl podle jejich názoru „minimalizovat“, jeho funkce by měla převzít privátní sféra a korupčnímu jednání by měla zabránit konkurence. Nějaké duchovno či mravnost prý není zapotřebí. Snad ani právní řád - trh sám prý naučí lidi správnému jednání.

Zdá se mi, že podobné názory jsou odezvou marxistické výchovy - také Marx vycházel z „historického materialismu“, tzv. duchovní nadstavbu považoval za cosi závislého na „materiální základně“. Hlavním článkem pokroku byl dělník pracující silou svalů nebo obsluhující stroje; to, co se rodí v hlavách vědců a inženýrů považoval za odvozené. Stát byl podle Marxe „organizované násilí jedné třídy proti druhé“ a po vítězství dělnické třídy ve většině zemí světa měl podle Lenina stát odumřít¹.

Jakýmsi garantem správného vývoje (hegemonem) měl být po vítězství revoluce podle marxistů lid (resp. proletariát) vedený komunistickou stranou, která hrála roli jakési církve². Nevím, kdo by měl po minimalizaci či zániku státu u nás garantovat daný stav - kdo bude dohlížet, aby trh fungoval, aby lidé nepodváděli, nevznikaly klientelistické vazby apod.? A kdo by hájil státní suverenitu? Nejspíš by tu vznikl volný prostor pro nového mocipána či diktátora, vlády by se zmocnilo podsvětí.

Diskuse po zadržení ex-hejtmana Davida Ratha umožnily veřejnosti trochu nahlédnout do zákulisí moci. Jestliže se poslanec Rath hájí tím, že podobně mohl být zadržen kdokoli z jeho kolegů, možná je na tom zrno pravdy...

V Davli-Sloupě, středa, 23. května 2012

Jan Matys

¹ V.I.Lenin, Stát a revoluce, s dodatkem J.V.Stalina.

² Tzv. „třída pro sebe“ (na rozdíl od „třídy o sobě“, která nemá ideové vedení)